

Verbényi (Veszélka) László

Dr. Verbényi (Veszélka) László, a nyelvtudományok kandidátusa 1910. december 14-én született Sopronban . Apja Veszélka József kékfestő segéd, aki Szegedről költözött Sopronba és ott a Gecsey kékfestő cégnél helyezkedett el. Ruszti lányt vett feleségül és ebből a házasságból született Sopronban Veszélka László. Itt végezte elemi iskoláit és a gimnáziumot, majd tanulmányait 1929 és 1932 között a Szegedi Tudományegyetemen folytatta, 1932-33-ban állami ösztöndíjjal a bécsi Collégium Hungaricumban tanult. 1933-ban középiskolai tanári, majd bölcsészdoktori oklevelet szerzett. Doktori értekezését: „Sopron régi németsege és a német nyelv feltűnése a városi kancelláriában” címmel 1934-ben a város adta ki.

1935 őszén a József Nándor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Közgazdaságtudományi Karának Neveléstudományi Intézetében kezdett el dolgozni. Nyelv- és oktatástörténeti kutatásokat végzett, és mintegy húsz kisebb terjedelmű cikket közölt a Nevelésügyi Szemlében és egyéb folyóiratban. 1942-ben egyetemi tudományos díjat nyert – „Neveléstudományok és szakirányú nevelésügy” témában. Tudományos témavezetője Imre Sándor volt. 1943 karácsonyán „Sas” bevívót kapott a 9. helyőrség kórházához. 1944. december 4-én orosz hadifogságba került, ahonnan 1947. július 19-én térhetett haza családjához, két gyermekéhez és soproni származású feleségéhez, akivel 1940-ben kötött házasságot. Felesége Kishegyi Etelka, három gyermekük született Etelka, László és Márta.

Hazatérése után az oktató-nevelői munkát a budapesti Gyakorló Kereskedelmi Középiskolában folytatta, ahol orosz nyelvet is tanított. Már 1948-ban nemzetközi fórumon is szerepet kapott: a IV. Egyetemes Nevelésügyi Kongresszus titkára lett. Egy év múlva, 1949-ben a Gazdasági Műszaki Akadémia Nyelvi Tanszékének vezetőjévé nevezték ki. A nyelvtörténet mellett különösen érdeklődött a szókincs és szakszövegfordítás iránt. Veszélka irányításával készült el a német nyelvű „Egységes jegyzet”. A korszerű tananyagot más felsőfokú intézmények is átvették. 1953-ban a Közgazdasági Egyetem Nyelvi Intézetének vezetésével bízták meg. Itt valamennyi közgazdasági ág német nyelvi anyagának kidolgozásán fáradozott. A középiskolai idegennyelvi tananyag korszerűsítése érdekében készült el Mollay Károly és Krammer Jenő közreműködésével a gimnáziumi „Német nyelvkönyv” I–IV. Kötete. A külföldre utazók számára pedig az „Ezer szó

németül” című kiadvány 1954-ben, amely azóta hat kiadásban is megjelent. Egy évtizeden át elnöke volt az Idegennyelvi Módszertani Bizottságnak. Tekintélyes munkát vállalt a „Magyar-oroszlülkereskedelmi szótár” kidolgozásában, valamint szerkesztőként készítette el a „Magyar-német külkereskedelmi szótárt”, és annak német-magyar változatát. 1964-ben tudományos értekezésével a nyelvtudományok kandidátusa lett „A soproni kancellária korai újfelnémet emlékeinek mondattana és alaktana” címmel. 1963-tól a Budapesti Műszaki Egyetemen tanított nyugdíjba vonulásáig.

Tudományos tevékenységének meghatározó része, amellyel országos elismerést is szerzett, német nyelvű irodalmi és oktatási munkája volt. Ragaszkodott szülővárosához és ezt soproni témájú munkáival tette maradandóvá. Szerkesztőségi tagja volt 1938-1981 között a Soproni Szemlének, abban számos tanulmányt és cikket írt. Külön kiadványként jelent meg 1939-ben a „Soproni rajziskola” története. Ezt egyetemi pályadíjjal jutalmazták.

1980-ban vonult nyugdíjba, de haláláig dolgozott. Verbényi (Veszélka) László 1993. november 25-én hunyt el.

Irodalom:

Horváth Zoltán: Verbényi László (1910-1993) In: Soproni szemle, 1994. (48. évf.) 3. sz. p. 319-320.

Horváth Zoltán: Verbényi László 70 éves In: Soproni szemle, 1980. (34. évf.) 4. sz. p. 313-314.

